

علائم بالینی

حداقل ۲ هفته سرفه همراه با حداقل یکی از علائمی مثل حملات سرفه قطاری، صدای Whoop هنگام دم و استفراغ بعد از حمله سرفه است.

در سیاه سرفه تب معمولاً وجود ندارد و شدت سرفه به تدریج افزایش می یابد و به صورت حملات پشت سرهم در طی بازدم بروز می نماید که بدنبال آن با عبور هوای دم از گлот باریک شده صدای Whoop شنیده می شود.

وضعیت ابتلا و مرگ و میر بیماری در جهان

هر ساله حدود پنجاه میلیون مورد ابتلا به بیماری و سیصد هزار مرگ و میر در اثر این بیماری در جهان اتفاق می افتد. بزرگسالان معمولاً به عنوان مخزن بیماری سیاه سرفه عمل کرده و سبب انتشار آن به شیرخواران می شوند. این بیماری یکی از عوامل اصلی مرگ و میر و عوارض در دوران شیر خواری و کودکی است که میزان مرگ و میر شیرخواران حاصل از آن در کشور های در حال توسعه به ۴

سیاه سرفه چیست؟

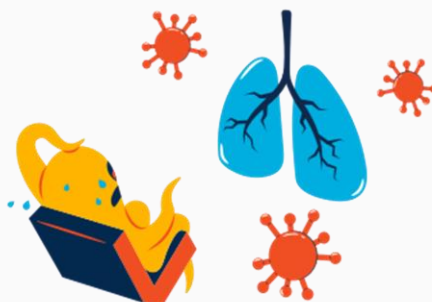
سیاه سرفه یکی از بیماری های عفونی دستگاه تنفس و یکی از شایع ترین ناخوشی های مولد سرفه است و عامل بیماری، میکروبی به نام برده تلا پرتوسیسی است.

سیاه سرفه جزو بیماری های بومی است که صرفنظر از عامل نژاد، شرایط اقلیمی یا حتی موقعیت جغرافیایی در تمام نقاط جهان و بخصوص نزد کودکان کم سن، شایع است و تا حدود زیادی قابل پیشگیری و درمان است.

فرم کلاسیک و یا معمول بیماری به صورت عفونت اولیه در افراد سنین 10-1 سال و فاقد واکسیناسیون اتفاق می افتد.

دوره نهفتگی بیماری

دوره کمون یا دوره نهفتگی بیماری 10 - 7 روز و از 21 - 5 روز متغیر است بیماری معمولاً 6 هفته طول کشیده و دارای سه مرحله (مقدماتی، حمله

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی

درمانی البرز دانشکده بهداشت

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر هاتف نیا

کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی ترم 2

تهیه کنندگان: مائده زارع، الهه حبیبی، مریم احمدی،

عسل اقرائی، فریما ملکی

سیاه سرفه

Whooping cough (Pertussis)

درصد می‌رسد مربوط ویژه‌ی زیر ۱ سال بوده است.

اقدامات مورد نیاز در خصوص سیاه سرفه

درمان

درمان با اریترومايسين به میزان 50 mg/kg به مدت ۱۰ تا ۱۴ روز انجام می‌شود. اریترومايسين دوره سرایت را کوتاه میکند ولی تغییری در علائم بالینی ایجاد نمی‌کند.

پیشگیری

- ❖ آموزش مردم و به خصوص والدین نوزادان درباره مزایای واکسیناسیون نوزادان .
- ❖ واکسیناسیون علیه سیاه سرفه مطابق برنامه واکسیناسیون جاری کشوری
- ❖ هنگام بروز همه گیری باید کارکنان بهداشتی را با تجویز یک دوره 14 روزه اریترومايسين محافظت نمود.
- ❖ در طول بیماری باید به بیمار تغذیه مناسب و مایعات کافی داد .
- ❖ موارد شناخته شده بیماری باید از نظر تنفسی ایزوله شوند .
- ❖ موارد مشکوک نیز نباید در تماس با کودکان کم سن و نوزادان باشند.
- ❖ مدت جداسازی در صورت شروع درمان 7 روز و در غیر این صورت سه هفته است.

واکسیناسیون بیماری سیاه سرفه

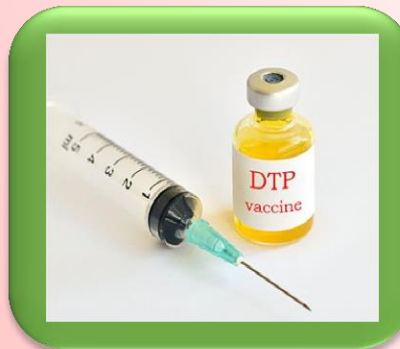
پوشش بالای واکسیناسیون با واکسن موثر مهمترین اقدام در پیشگیری از این بیماری می‌باشد.

و طول مدت ایمنی حاصل از واکسیناسیون به طور متوسط ۸ تا ۱۰ سال است.

پوشش منطقه‌ای واکسیناسیون DTP3 (نوبت سوم واکسن سه گانه (کزاز، دیفتری، سیاه سرفه)) توسط سازمان بهداشت جهانی، منطقه مدیترانه شرقی که ایران جز کشورهای این منطقه هست ۸۳ درصد تخمین زده میشود. ولی علیرغم پوشش بالای واکسیناسیون هنوز سیکل های منظم اپیدمی رخ می‌دهد ولی واکسیناسیون باعث افزایش فواصل اپیدمی از ۲ تا ۵/۲ به ۳ تا ۵ سال گردیده است.

زمان های معمول دریافت واکسن سیاه سرفه

واکسن سیاه سرفه به طور معمول همراه با واکسن های دیفتری و کزاز سه گانه تجویز می شود دوره ایمنسازی اولیه شامل سه دوز به فواصل زمانی:

- ۲ ماهگی
- ۴ ماهگی
- ۶ ماهگی
- ۱۸ ماهگی
- ۴-۶ سالگی

موارد منع واکسیناسیون سیاه سرفه

واکنش آلرژیک شدید به دنبال تزریق دوز قبلی واکسن و یا به یکی از مواد تشکیل دهنده واکسن آنسفالوپاتی یک اختلال عملکرد یا بیماری مغز است علائم (کما ،کاهش هشیاری، تشنج طولانی عمومی که در عرض ۲۴ ساعت بهبود نیابد)

در صورتی که در عرض ۷ روز از تزریق دوز قبلی واکسن ثلاث (کزاز، دیفتری و سیاه سرفه) DTP اتفاق بیفتد.

جداسازی بیمار مبتلا به سیاه سرفه

در روزهای اول بیماری تا ۵ روز کامل از شروع آنتی بیوتیک باید از تماس با فرد بیمار خودداری کرد بیمارانی که درمان نشده باشند به مدت سه هفته از شروع سرفه عفونت را منتقل می نمایند.

وضعیت بیماری در ایران

به دنبال واکسیناسیون مناسب بروز سیاه سرفه در ایران از ۴۰ در صد هزار در سال ۱۳۵۷ به ۱۴/۰ در صد هزار در سال ۱۳۸۳ رسیده است. در سال ۱۳۸۶ تعداد ۳۱۴ مورد محتمل به سیاه سرفه در کشور با میزان بروز 44% در هر صد هزار جمعیت گزارش گردید.

واکسیناسیون در سنین بالاتر از ۱۰ سال

در سالهای اخیر افزایش بروز سیاه سرفه در بالغین مورد توجه قرار گرفته است. مواردی از سیاه سرفه که در بالغین تشخیص داده نمی شود اغلب منجر به آلودگی در شیرخواران و کودکان می شود. تمامی بالغین در دوره زندگی خود به علت واکسیناسیون و یا ابتلا به بیماری ایمنی به آنتی ژن میکروب برده تلا پرتوسیس پیدا میکنند که باعث میشود که در تماس مجدد بیماری خفیف تری در آنها ایجاد می شود نبودن یادآور و یا reinfection و همچنین از بین رفتن ایمنی بعد از واکسیناسیون کودکی باعث افزایش موارد سیاه سرفه در افراد بالاتر از 10 سال می شود.